

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ
Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης
Ασύλου και Υποδοχής

Ταχ. Δ/ση: Λ. Θηβών 196-198, Αγ. Ιωάννης Ρέντης
Ταχ. Κώδικας: 182 33
e-mail: dir.lars@migration.gov.gr
Τηλ.: 2132128860-2132128880

Αγ. Ιωάννης Ρέντης, 18.11.2022

Αρ. Πρωτοκόλλου: 693319

ΘΕΜΑ: Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την κράτηση πολιτών τρίτων χωρών στο πλαίσιο της διαδικασίας επιστροφής/απέλασης.

Σε συνέχεια της έκδοσης του νόμου 4825/2021 «Αναμόρφωση διαδικασιών απελάσεων και επιστροφών πολιτών τρίτων χωρών, προσέλκυση επενδυτών και ψηφιακών νομάδων, ζητήματα αδειών διαμονής και διαδικασιών χορήγησης διεθνούς προστασίας, διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και άλλες επείγουσες διατάξεις.» (Α' 157) και της υπ' αριθμ. 82136/11-02-2022 κοινής απόφασης των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Μετανάστευσης και Ασύλου και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπό στοιχεία 8038/23/22-ιγ'/20-01-2015 κοινής υπουργικής απόφασης «Ίδρυση και λειτουργία Προαναχωρησιακών Κέντρων Κράτησης Αλλοδαπών και Κανονισμός Λειτουργίας αυτών» (Β' 118)» (Β' 605), σας διευκρινίζουμε τα ακόλουθα σχετικά με ζητήματα που ανακύπτουν και αφορούν στην κράτηση πολιτών τρίτων χωρών στο πλαίσιο της διαδικασίας επιστροφής/απέλασης.

1. Εγκαταστάσεις κράτησης

Με την υπ' αριθ. 82136/11-02-2022 (Β' 605) κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Μετανάστευσης και Ασύλου και Οικονομικών, στις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (Κ.Ε.Δ.) των νήσων Σάμου, Λέρου και Κω ιδρύθηκαν ειδικές εγκαταστάσεις κράτησης του άρθρου 31 του ν. 3907/2011 (Α' 7).

Ειδικά στις ειδικές εγκαταστάσεις κράτησης της Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής (Κ.Ε.Δ.) της νήσου Κω μεταφέρθηκε, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού με την ίδια μισθολογική κατάσταση και σχέση εργασίας, το Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Κω. Κατόπιν των ανωτέρω, οι πολίτες τρίτης χώρας που τίθενται υπό κράτηση, κρατούνται στις ειδικές εγκαταστάσεις κράτησης του άρθρου 31 του ν.3907/2011, ήτοι εντός των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών (Κ.Ε.Δ.) των νήσων Σάμου, Λέρου και Κω και στα Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης Αλλοδαπών Αμυγδαλέζας, Ταύρου, Φυλακίου Ορεστιάδας, Κορίνθου, Ξάνθης, Δράμας και Λέσβου.

2. Περιπτώσεις επιβολής του μέτρου της κράτησης

A.1. Κράτηση αιτούντων διεθνή προστασία

Εφόσον πολίτης τρίτης χώρας κρατείται σύμφωνα με το άρθρο 50 ν. 4939/2022 (Α' 111), η κράτηση διαρκεί καθόλη τη διάρκεια εξέτασης του αιτήματός του, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Πριν από τη λήξη της προθεσμίας της κράτησης και την τυχόν άρση της, κατ' άρθρο 50, παρ. 5 του ν.4939/2022, το αρμόδιο όργανο **συμβουλευέται τη βάση χαρτογράφησης αλλοδαπών «ΑΛΚΥΟΝΗ»** ή οποιουδήποτε άλλου πληροφοριακού συστήματος που θα την αντικαταστήσει για την εξέλιξη της πορείας της αίτησης (σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 50 του ν. 4939/2022) **και υπό τις προϋποθέσεις του νόμου αποφασίζει για την παράταση αυτής.**

Αποφάσεις που έχουν εκδοθεί και αναρτηθεί στην εν λόγω βάση δεδομένων από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και αφορούν σε κρατούμενους απορριφθέντες επιδίδονται παραχρήμα.

A.2. Κράτηση σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης

Στις περιπτώσεις πολιτών τρίτης χώρας, των οποίων:

(α) το αίτημα χορήγησης διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί τελεσίδικα ήτοι μετά την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής προσφυγής κατά απορριπτικής απόφασης α' βαθμού από την Υπηρεσία Ασύλου ή μετά από απορριπτική απόφαση της Αρχής Προσφυγών,

(β) διακόπτεται η εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 86 του ν. 4939/2022, μετά την παρέλευση της προθεσμίας άσκησης αίτησης θεραπείας της παρ.4 του ίδιου άρθρου ή μετά την τελεσίδικη απόρριψή της,

(γ) ανακαλείται το καθεστώς διεθνούς προστασίας ή απορρίπτεται το αίτημα χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής ή ανακαλείται ισχύων τίτλος διαμονής, μετά την παρέλευση

άπρακτης της προθεσμίας υποβολής προσφυγής κατά απορριπτικής απόφασης α' βαθμού από την Υπηρεσία Ασύλου ή μετά από απορριπτική απόφαση της Αρχής Προσφυγών και δεν τους έχει χορηγηθεί προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3907/2011, ή έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα της οικειοθελούς αναχώρησης χωρίς να έχουν εγκαταλείψει τη χώρα, ενεργοποιείται η απόφαση επιστροφής ή απέλασης που έχει διαταχθεί κατά περίπτωση σε βάρος τους και εκκινεί η διαδικασία απομάκρυνσής τους,

οι πολίτες τρίτης χώρας τίθενται υπό κράτηση σύμφωνα με τα άρθρα 30 επ. ν. 3907/2011 (σε περίπτωση απόφασης επιστροφής) ή 76 επ. ν. 3386/2005 (Α' 212) (σε περίπτωση απόφασης απέλασης).

Β. Κράτηση στην περίπτωση υποβολής μεταγενέστερου αιτήματος ασύλου ή δικαστικής προσφυγής (αιτήσεως ακυρώσεως)

Σύμφωνα με το εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 30 του νόμου 3907/2011 που αφορά στην κράτηση των πολιτών τρίτων χωρών υπό επιστροφή: *«Οι υπήκοοι τρίτης χώρας που υπόκεινται σε διαδικασίες επιστροφής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 21, τίθενται υπό κράτηση για την προετοιμασία της επιστροφής και τη διεκπεραίωση της διαδικασίας απομάκρυνσης.»*. Σύμφωνα με την παρ. 5 του ίδιου άρθρου *«Η κράτηση συνεχίζεται για το χρονικό διάστημα που πληρούνται οι όροι της παραγράφου 1 και είναι αναγκαία για να διασφαλισθεί η επιτυχής απομάκρυνση.»*.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005 που αφορά στην κράτηση των πολιτών τρίτων χωρών υπό απέλαση: *«Εφόσον ο αλλοδαπός εκ των εν γένει περιστάσεων κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή αποφεύγει ή παρεμποδίζει την προετοιμασία της αναχώρησης του ή τη διαδικασία απομάκρυνσης του, με απόφαση των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου, διατάσσεται η προσωρινή κράτηση του μέχρι την έκδοση, εντός τριών (3) ημερών, απόφασης ως προς την απέλαση του. Εφόσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση συνεχίζεται ως την εκτέλεση της απέλασης, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Σε περίπτωση που η απέλαση καθυστερεί επειδή αυτός αρνείται να συνεργαστεί ή καθυστερεί η λήψη των αναγκαίων για την απέλαση του εγγράφων από τη χώρα καταγωγής ή προέλευσης του, η κράτηση του αλλοδαπού είναι δυνατόν να παραταθεί για περιορισμένο χρόνο, που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες. Ο αλλοδαπός πρέπει να πληροφορείται στη γλώσσα που κατανοεί, τους λόγους της κράτησης του και να διευκολύνεται η επικοινωνία με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του. Ο αλλοδαπός που κρατείται, παράλληλα με τα Δικαιώματα που έχει σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, μπορεί να προβάλει και αντιρρήσεις κατά της απόφασης*

κράτησης ή παράτασης της κράτησης του ενώπιον του προέδρου ή του υπ' αυτού οριζόμενου πρωτοδίκη του διοικητικού πρωτοδικείου, στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται.».

Σύμφωνα τέλος με την παρ. 9 του άρθρου 94 του ν. 4939/2022 επί μεταγενέστερων αιτήσεων: «Μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της μεταγενέστερης αίτησης κατά το προκαταρκτικό στάδιο, **αναστέλλεται** η εκτέλεση κάθε μέτρου απέλασης, επιστροφής ή καθ'οιονδήποτε τρόπο απομάκρυνσης.

Κατ' εξαίρεση, το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται και η παραμονή στη χώρα του αιτούντος δεν επιτρέπεται: (α) αν πρόκειται για πρώτη μεταγενέστερη αίτηση, η οποία απορρίπτεται ως απαράδεκτη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 7, απλώς για να καθυστερήσει ή να παρεμποδίσει την απόφαση εκτέλεσης απομάκρυνσης, (β) αν πρόκειται για δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση, μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη αίτηση κρίνεται απαράδεκτη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 7 ή μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, με την οποία απορρίπτεται η εν λόγω αίτηση, ως αβάσιμη.».

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων καθίσταται προφανές ότι στις περιπτώσεις υποβολής μεταγενέστερης αίτησης από πολίτη τρίτης χώρας, του οποίου το αίτημα χορήγησης διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί τελεσίδικα (βλ. παρ. 1) και έχει τεθεί υπό κράτηση, **αυτός εξακολουθεί να κρατείται, εφόσον κριθεί από το αρμόδιο αστυνομικό όργανο ότι υφίσταται ενεστώς κίνδυνος διαφυγής του σε περίπτωση άρσης του μέτρου της κράτησης, πολλώ δε μάλλον όταν είναι προφανές ότι το μεταγενέστερο αυτό αίτημα υποβάλλεται προκειμένου να καθυστερήσει ή και να παρεμποδίσει την απόφαση εκτέλεσης της απομάκρυνσης (άρθρο 30 παρ. 1 εδ β' ν. 3907/2011 a contr.).**

Στην περίπτωση αυτή μάλιστα **το όργανο εκτέλεσης της απόφασης απομάκρυνσης υποχρεούται**, όχι μόνο να μην άρει το μέτρο της κράτησης, αλλά, έτι περαιτέρω, να συνεχίσει τη διαδικασία επιστροφής και απομάκρυνσης ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία εξέτασης του μεταγενέστερου αιτήματος σε προκαταρκτικό στάδιο, αφού ο ίδιος ο νόμος ρητά δεν επιτρέπει την παραμονή του αιτούντος στη χώρα.

Ομοίως, σε περίπτωση άσκησης αίτησης ακυρώσεως από πολίτη τρίτης χώρας κατά τελεσίδικης απορριπτικής απόφασης αιτήματος για χορήγηση διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τα άρθρα 115 του ν. 4636/2019 και 114 ν. 4939/2022, η άσκηση του ενδίκου βοηθήματος **δεν αναστέλλει** τη διαδικασία και η κράτηση για την προετοιμασία της επιστροφής και τη διεκπεραίωση της διαδικασίας απομάκρυνσης συνεχίζεται, σύμφωνα με τα όσα περιγράφονται ανωτέρω.

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 97 του ν. 4939/2022, «Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής ο αιτών, εξαιρουμένων των ασυνόδευτων ανηλίκων, κρατείται στο

Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης, μέχρι να ολοκληρωθεί η απομάκρυνσή του ή να γίνει τελεσίδικα δεκτή η αίτηση του. Η κατάθεση μεταγενέστερης αίτησης ή/και αίτησης ακύρωσης ή/και αίτησης αναστολής δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την άρση της κράτησης».

Η κράτηση αίρεται **στην περίπτωση ύπαρξης δικαστικής απόφασης** επί αντιρρήσεων κατά της απόφασης κράτησης ή της παράτασης αυτής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 30 του ν. 3907/2011.

Γ. Κράτηση ανηλίκων και οικογενειών - κράτηση και αναβολή απομάκρυνσης

Διευκρινίζεται ότι στο πλαίσιο της κράτησης των ανηλίκων και των οικογενειών (άρθρο 32 ν. 3907/2011) κρίνεται σκόπιμο να εφαρμόζεται το μέτρο της κράτησης προς απομάκρυνση μόνον ως μέτρο έσχατης ανάγκης και να επιλέγεται η χρήση των εναλλακτικών λύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 22 παρ. 3 του ίδιου νόμου, αφού βεβαίως έχει προηγηθεί ατομική αξιολόγηση κάθε μεμονωμένης περίπτωσης. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού πρέπει πάντοτε να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη κατά την κράτηση ανηλίκων και οικογενειών.

Τέλος, στις περιπτώσεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 30 του ν. 3907/2011 σε συνδυασμό με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 24 του ίδιου νόμου, κατά τις οποίες πρέπει να τερματιστεί η κράτηση που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τα όσα ανωτέρω αναλυτικά περιγράφονται, οι αστυνομικές αρχές που είναι αρμόδιες να εκτελέσουν την απόφαση επιστροφής μπορούν να επιβάλλουν στους πολίτες τρίτων χωρών τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 22 (τακτική εμφάνιση ενώπιον αρχών, υποχρέωση παραμονής σε ένα μέρος, κατάθεση εγγράφων, κατάθεση εγγυοδοσίας) του ίδιου νόμου.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

Πίνακας αποδεκτών

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛ.ΑΣ.

Α) Κλάδος Ασφαλείας (security.branch@hellenicpolice.gr)

Β) Κλάδος αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων (abp.branch@astynomia.gr)

Γ) Διεύθυνση Προστασίας Συνόρων (borderprotection.dir@astynomia.gr)

Δ) Διεύθυνση Διαχείρισης Μετανάστευσης (prosillimmigration.dir@astynomia.gr)

Ε) Διεύθυνση Αλλοδαπών (dallodapon@hellenicpolice.gr) (με την παράκληση ενημέρωσης των κατά τόπους Τμημάτων αρμοδιότητάς σας)

2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ (as@migration.gov.gr)

(με την παράκληση ενημέρωσης όλων των Διευθύνσεων, των Περιφερειακών Γραφείων και των Αυτοτελών Κλιμακίων Ασύλου)

3. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (ris@migration.gov.gr)

(με την παράκληση ενημέρωσης όλων των Διευθύνσεων)

Κοινοποίηση

Γραφείο Υφυπουργού Προστασίας του Πολίτη, κ. Ελ. Οικονόμου

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής, κ. Π. Γεωργιάδη

2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, κ. Εμμ. Λογοθέτη

3. Γραφείο Διοικητή Υπηρεσίας Ασύλου, κ. Μ. Καλέα

4. Γραφείο Διοικητή Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, κ. Αν. Μαντάγαρη